

Повсюди в посівах **кукурудзи** продовжується розвиток та шкідливість гусениць **стеблового (кукурудзяного) метелика**, які за чисельності 0,5-1, осередково 2 екз. на рослину пошкодили 2-11% рослин та 2-8% качанів на 10-35% обстежених площ. У Луганській області гусеницями фітофага пошкоджено 2-6% рослин **проса**. В Херсонській області триває літ метелика другого покоління, відкладання ним яєць, відродження та живлення гусениць.

У південних та центральних областях **бавовниковою совкою** за чисельності 1-2 гусениці на рослину пошкоджено 1-10, осередково до 12% рослин та качанів у Одеській області. Відмічено літ бавовникової совки третього покоління.

Також на кукурудзі розвиваються та живляться **злакові попелиці**. Ними на 6-65% обстежених площ заселено 5-19, макс. 48% рослин у Київській області. Продовжується шкідливість **павутинного кліща**. Фітофагом на 25-40, макс. 100% обстежених площ заселено 5-20, осередково 41% (Київська обл.) рослин. **Пухирчастою** та **летучою сажками** уражено 0,2-2% рослин, **іржею** у Тернопільській області охоплено 1%, **септоріозом** до 2%, **гельмінтоспоріозом** - 2-11% рослин.

У посівах **сої** розвиваються **попелиці, павутинний кліщ, трипси, гусениці акацієвої вогнівки, бавовникової совки, совки-гамми, осередково чортополохівки, лучного метелика**, якими заселено та пошкоджено 2-10, осередково до 20% рослин (павутинний кліщ - Київська, Тернопільська обл.). У період формування бобів сої за надпорогової чисельності вищезазначених шкідників посіви обробляють дозволеними до використання інсектицидами.

Пероноспорозом охоплено 2-15% рослин, **септоріозом** – 4-10, макс. 37% (Черкаська обл.), **аскохітозом, альтернаріозом** – 3-6, макс. 10%, **бактеріозом** 1-4, макс. 15% (Київська обл.), **фузаріозом** – 1-4% рослин. **Зморшкуватою та жовтою мозаїками** охоплено 2-5% рослин (Тернопільська, Чернівецька обл.).

На **багаторічних травах** продовжується живлення гусениць **листогризучих совок, попелиць, трипсів, фітономуса, апіона, клопів сліпняків (люцернового, бурякового, бурого, трав'яного), насіннідів (тихіуса, товстоніжки)**, а також гусениць **бобового та люцернового п'ядунів**. Комплексом шкідників пошкоджено від 8 до 21% рослин у слабкому ступені. Продовжується розвиток **бурої листової плямистості, аскохітозу, осередково борошнистої роси, іржі**, якими уражено від 3 до 19% рослин.

На 20-80% обстежених площ посівів **соняшнику** триває розвиток та шкідлива діяльність сисних шкідників (**геліхризова попелиця, трипси, клопи, цикадки**), якими заселено 2-24, макс. 60% рослин (Київська обл.). У кошиках шкодять гусениці **соняшникової вогнівки**, які за чисельності 1-3, макс. 6 екз. на кожний пошкодили 3-7% кошиків. Личинками **соняшникових шипоноски та вусача** пошкоджено 2-10% рослин. Осередково шкодять гусениці **совки-гамми, лучного метелика**, якими пошкоджено 3-18% рослин. Гусеницями **бавовникової совки** за чисельності 1-3 екз на рослину пошкоджено 5-10% рослин. **Фомозом, пероноспорозом, септоріозом, іржею, білою та сірою**

гниллю охоплено 1,5-20, осередково до 40% рослин (фомоз) у Київській області, переважно за слабого та середнього ступенів розвитку. У Запорізькій області на 5-18% рослин паразитує **соняшниковий вовчок** за щільності 5-12 екз. на кожну.

У посівах **цукрових буряків буряковою листковою попелицею** та личинками **бурякової мінуючої мухи** заселено 4-18% рослин. Подекуди гусеницями **совки-гамми** пошкоджено 2-6% рослин. Достатня кількість тепла й вологи сприяли розвитку **церкоспорозу, пероноспорозу, фомозу, рамуляріозу**, якими уражено на 4-6, макс. 15% рослин. У Тернопільській та Черкаській областях **вірусною жовтяницею** охоплено до 2% рослин. У господарствах Полтавської області 5% коренеплодів хворіють на **фузаріозну кореневу гниль**.

Обмеження кормової бази **колорадського жука** через засихання бадилля ранніх та середньостиглих сортів **картоплі**, насамперед у степових та лісостепових областях, спричинило зростання шкідливості фітофага на пізніх посадках культури, **томатах, баклажанах**. На **томатах** розвиваються та шкодять гусениці **карадрини, бавовникової совок, попелиці**.

Фітофтороз за повсюдного поширення розвивається у плантаціях **картоплі** на 15-35% рослин пізніх сортів. У посадках **томатів** хворобою уражено 2-10% рослин. **Альтернаріозом, верхівковою гниллю, чорною бактеріальною плямистістю** у переважній більшості областей охоплено 1-15, макс. 20% рослин томатів. На **огірках** продовжується розвиток **бактеріозу** (1-18% рослин), **пероноспорозу** (3-25% рослин), подекуди відмічається **антракноз, борошниста роса**. Подекуди хвороби набули епіфітотійного характеру розвитку.

Капуста пізніх строків дозрівання потерпає від **капустяних попелиці, блішок, гусениць совок, біланів, молі**, осередково **білокрилки**, рослини хворіють на **фомоз, осередково слизистий та судинний бактеріоз**.

В **плодових** насадженнях на деревах пізніх сортів дозрівання триває розвиток **яблуневої плодожерки, плодових кліщів, зеленої яблуневої попелиці**, плоди уражені **паршею, плодовою гниллю**. В незахищених плантаціях **винограду** дозріваючому врожаю істотних пошкоджень завдають **виноградний зудень, звичайний павутинний кліщ, гусениці гронової листокрутки, мілдью, оїдіум**.

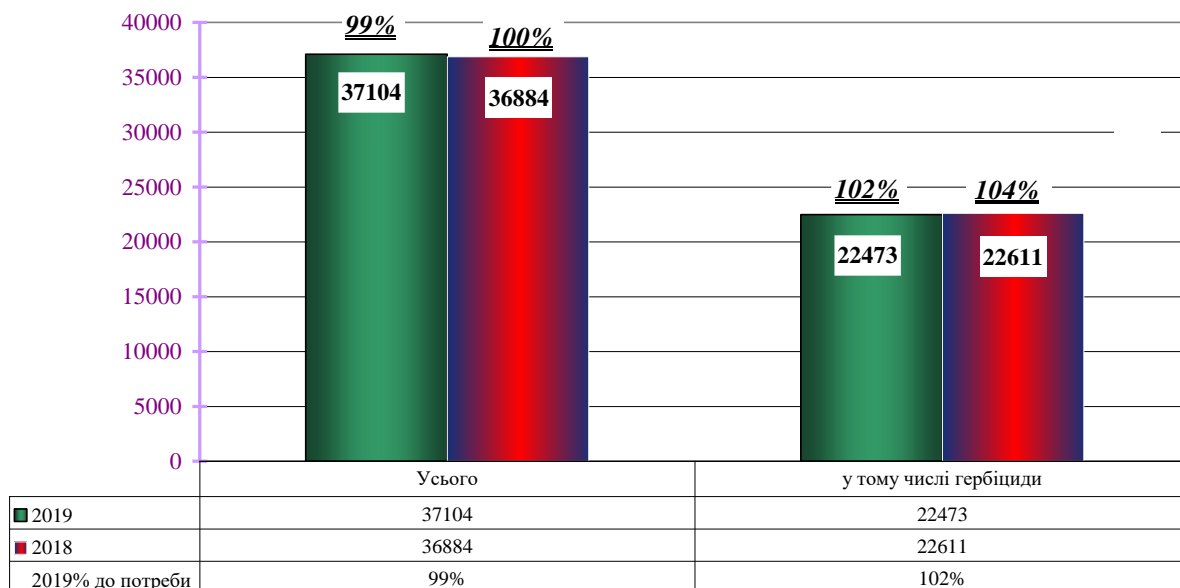
У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами сільськогосподарських культур.

За оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях, **2 серпня 2019 року** забезпеченість сільгоспідприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур дещо зростає.

і становить **37,1** тис. тонн препаратів, або **99%** до їх потреби в 2019 році, в тому числі **22,5** тис. тонн гербіцидів, або **102%** до потреби в них.

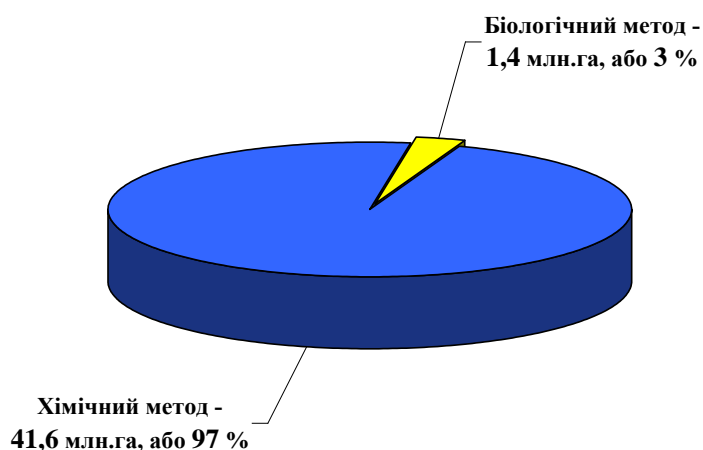
**Забезпеченість сільгосп підприємств
засобами захисту рослин 2 серпня 2019 року**

Тонн

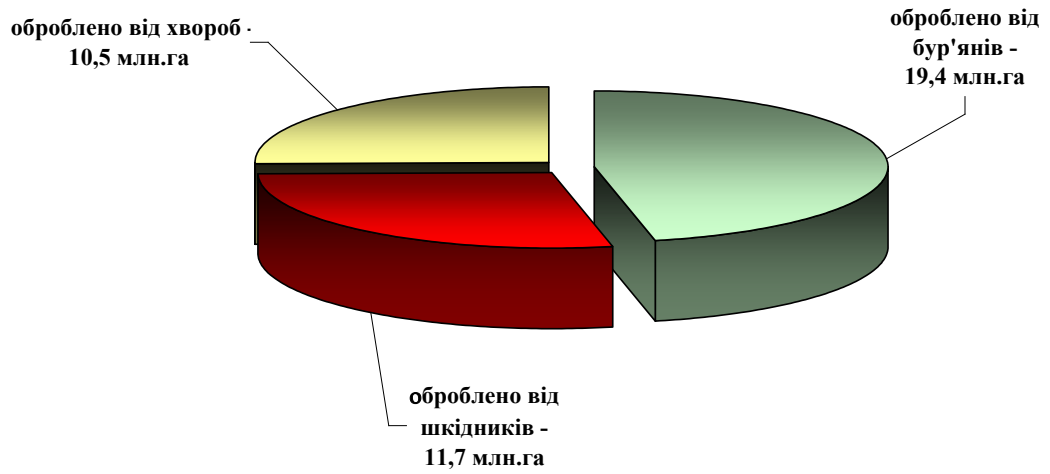
Захист сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів в господарствах на сьогодні проведено на площі **43** млн га, в тому числі хімічний метод захисту рослин застосовано на площі **41,6** млн га, або **97%**, біологічним методом оброблено **1,4** млн га, або **3%**.

**Застосування хімічного та біологічного методів захисту рослин
від шкідників, хвороб і бур'янів в Україні у 2019 році
станом на 2 серпня 2019 року**

З метою зменшення втрат врожаю сільськогосподарських культур та недопущення погіршення його якості від дії шкідливих організмів від бур'янів оброблено **19,3** млн га, шкідників – **11,5** млн га та оздоровлено від хвороб **10,4** млн га посівів. Проведено десикацію на площі 120 тис. га.

Хід робіт із захисту рослин в Україні у 2019 році

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано **34,9** тис. тонн засобів захисту рослин. Догляд за посівами сільськогосподарських культур триває.